

Hlavní náměstí v Plzni má nově stromořadí jilmů, končí první fáze rekonstrukce

Plzeň dokončuje 1. etapu rekonstrukce náměstí Republiky. Ta zahrnula západní část centrální plochy, tedy prostor mezi katedrálou a biskupstvím. Cílem proměny bylo vytvořit přívětivou zónu se stromořadím i novým mobiliářem. Práce, které začaly letos v dubnu, byly ve čtvrtek 27. srpna zakončeny právě sázením stromů do předem připravených van. Autorem návrhu proměny náměstí je architektonický ateliér MAAUS z Brna, zhotovitelem byla firma SWIETELSKY stavební. Stavební práce vyšly na zhruba 60,5 milionu korun s DPH.

„Dokončili jsme první krok k celkové proměně náměstí Republiky, která zachovává jeho historickou tvář a zároveň ho činí přívětivějším místem k pobytu. S ohledem na význam investice i lokality se jednalo o mimořádně náročnou stavbu s velmi krátkým termínem realizace. Chci poděkovat všem, kteří se na projektu a v tomto případě zejména na stavbě podíleli a dotáhli ji do zdárného konce. Já mám největší radost ze 14 jilmů, které v řádu let vytvoří potřebný stín. Letošní rok ukázal, jak moc je potřeba systematicky zlepšovat klima nejen v centru měst. O to se na náměstí postarají i mlžítka,“ uvedl primátor **Roman Zarzycký**.

Právě nové stromořadí na náměstí je nejvýraznější změnou v rámci první etapy. Stromy jsou zasazeny do připravených van a součástí je systém podzemních retenčních rýh. K zavlažení tak bude využívána dešťová voda z okolních zpevněných povrchů. Nové stromořadí pomůže měnit mikroklima, snižovat teplotu, zvyšovat vlhkost a časem poskytne stín v parných dnech.

Vybrány byly jilmy, stromy se souměrným tvarem a s přirozeným vzdušným větvením s rozkošatělou polopropustnou korunou. „Jde o druh odolávající současným klimatickým výkyvům, jenž roste rychle a v dobrých podmínkách může dosáhnout až osmdesáti let. Vyrostе do výšky 15 metrů, šířky deseti metrů. Pro Plzeň jsme vybrali kultivar odolný proti grafidóze, onemocnění postihujícího jilmy,“ uvedl arborista **David Hora**. V betonových vanách bylo předpřipraveno lože se substrátem, odborníci dohlíželi na vhodné usazení stromů.

„Další významnou změnou je to, že se ze západní strany náměstí stane pěší zóna bez aut. Chodníky jsou nově výrazně širší a ve stejné výšce jako vozovka i centrální část. Co se týká dlažby, byla před rekonstrukcí sejmuta, kameníci opracovali zhruba 2000 metrů čtverečních žulových kamenných desek v různých šířkách a délkách a ty jsou vráceny zpět. V celé ploše mají jednotnou tloušťku 100 milimetrů. Horní plocha dlažby opracována nebyla, zůstává tak zachován původní vzhled povrchu,“ přiblížil technický náměstek primátora **Pavel Bosák**, jenž má v gesci Odbor investic Magistrátu města Plzně. Ten měl stavbu na starost.

Podle vedoucího Odboru památkové péče Magistrátu města Plzně **Karla Zocha** pomohlo opracování dlažby odstranit defekty, které vznikly jejím mnohonásobným rozebíráním a sestavováním při zemních pracích v minulosti, tedy při nejrozličnějších opravách inženýrských sítí, přípojek a podobně. Upravená dlažba umožnila rovinnější položení a je pro chodce komfortnější. Více se tak přiblíží své podobě v dávnější minulosti, kdy nebyla ještě na svých okrajích poškozená. „Novinkou není ani celá plocha náměstí v jedné rovině. To už bývalo v minulosti, ke změně došlo na konci 19. století, kdy byly chodníky vyvýšeny. Současné úpravy tak nejsou vytrženy z historického kontextu. Stejně tak na náměstí už rostly stromy v prostoru mezi radnicí a kostelem sv. Bartoloměje někdy do poloviny 19. století,“ doplnil Karel Zoch.

Náměstek primátora pro dopravu a životní prostředí **Aleš Tolar** zdůraznil, že s revitalizací náměstí je spojena i změna dopravního režimu na náměstí, kdy zde bude omezena individuální automobilová doprava. „Má-li se náměstí stát příjemnějším místem pro trávení

volného času a posezení ať už na lavičkách pod stromy nebo na předzahrádkách, je nutné omezit průjezd i parkování. Zrušen tak je volný průjezd i parkování po celé západní straně náměstí, smí tam už jen zásobování a dopravní obsluha, vjezd bude jednosměrný od Smetanovy ulice. V souvislosti s tím bude otočena jednosměrka v Sedláčkově ulici. V navazující druhé etapě bude zrušeno i parkoviště na ploše náměstí před radnicí,“ řekl **Aleš Tolar**.

Vítězný návrh je z dílny architektonického studia MAAUS. Jako vítězný jej vybrala speciální porota, již tvořila i řada renomovaných odborníků nejen z oblasti architektury a urbanismu. Jejím předsedou byl profesor **Jan Jehlík**, vedoucí Ústavu urbanismu na Fakultě architektury ČVUT, který se dlouhodobě věnuje řešení městských center. „Soutěž na plzeňské náměstí byla zadána s pečlivým ohledem na památkové hodnoty místa i města, ale současně i s ambicí nalézt jeho hodnotnou každodenně obytnou podobu. Tedy neporušit vality tvořené věky a současně respektovat aktuální život města, resp. předjímat jeho život budoucí. A to myslím, že se povedlo,“ zhodnotil Jan Jehlík.

„Tato rekonstrukce v samém srdci Plzně kladla vysoké nároky na preciznost a na souhru všech profesí, od kamenické repase a zpětného položení historické žulové dlažby až po konstrukce skryté pod povrchem, tedy betonové vany pro stromy a systém retenčních rýh, který stromům zajistí vodu. Vysazením prvního stromu symbolicky završujeme hlavní část projektu a dílo v následujících dnech předáme městu. Přejeme Plzeňanům, aby se jim tu dobře žilo a aby se sem rádi vraceli, ve stínu jilmů zvláště,“ uvedl jednatel společnosti SWIETELSKY stavební **Aleš Krupka**.

Náměstí Republiky čeká ještě druhá fáze úprav, která se týká centrální plochy a severního, východního a jižního obvodu náměstí. Realizace by měla být zahájena v roce 2028.